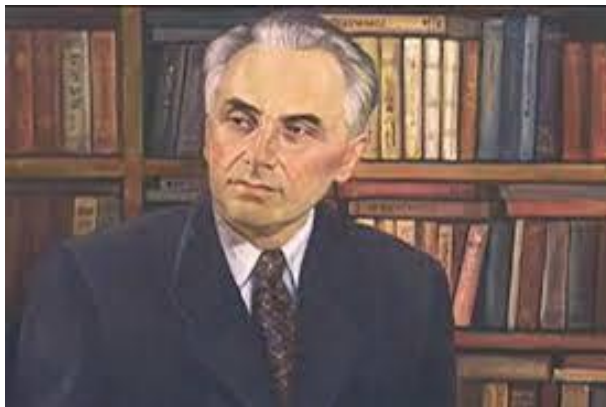

Відділ культури, національностей та релігій
Славутицької міської ради
Славутицька міська централізована
бібліотечна система

«Поет людської чистоти»

До 120-річчя від дня народження
Юрія Яновського

Бібліографічний покажчик

Відділ культури, національностей та релігій
Славутицької міської ради
Славутицька міська централізована
бібліотечна система

«Поет людської чистоти»

До 120-річчя від дня народження

Юрія Яновського

Бібліографічний покажчик

Славутич 2022

Даний бібліографічний покажчик підготовлено відділом бібліотечно–бібліографічного обслуговування Загальноміського бібліотечно–інформаційного центру м. Славутича.

Видання присвячене 120–річчю від дня народження Юрія Яновського – українського письменника, поета, драматурга, сценариста, журналіста, редактора.

Посібник містить біографію Ю. Яновського, публікації про твори поета, видання та статті про його життя і творчість, розробки уроків, позакласних заходів, сценарії, інтернет-ресурси.

Матеріал розміщений за розділами в алфавітному порядку.

Посібник розраховано на широке коло читачів.

Укладачі:

Панова Л. І., Соловійова Л. О.,
Янченко О.О.

Відповідальний
за випуск:

Портная Н. В.

Юрій Іванович Яновський – український письменник та поет. Один із романтиків в українській літературі першої половини ХХ століття. Творчість визначного українського прозаїка ХХ століття здобула світове визнання.

Юрій Іванович Яновський народився 27 серпня 1902 року в селі Майєрове (тепер село Нечаївка Компаніївського району Кіровоградської області) в селянській родині. У 1908 році родина переїхала до Єлисаветграда. Вчився у Єлисаветградському реальному училищі, працював у адміністративному відділі повітового виконкому, у повітовому статистичному бюро і водночас навчався в механічному технікумі. У 1922 році оселився в Києві та поступив на електротехнічний факультет Політехнічного інституту.

1 травня 1922 р. в газеті «Пролетарська правда» надрукований перший вірш «Море» російською мовою (за підписом Георгій Ней). В 1924 році опубліковано вірш «Дзвін» українською за власним прізвищем, далі перейшов на прозу. З 1924 року – кореспондент газети «Більшовик».

У 1925-1926 роках працював на Одеській кінофабриці художнім редактором. З 1927 р. жив у Харкові, де був редактором ВУФКУ, з 1939 р. – в Києві.

1925 року Яновський видає першу книгу - збірку оповідань «Мамутові бивні», у 1927 р. – «Кров землі». «Майстер корабля» – перший роман Ю. Яновського, написаний упродовж 1927-1928 років. У 1935 р. – друкується роман «Вершники» спочатку в перекладі російською мовою в журналі «Знамя» та «Роман-газеті» (Москва), потім у Держлітвидаві України. Саме через роман-вибачення «Вершники», його таврують як «націоналіста».

До війни Яновський написав кілька сценаріїв («Гамбург», «Фата моргана», «Серця двох» та інші), п'єси «Завойовники»

(1931 р.), «Дума про Британку» (1937 р.), «Потомки» (1940 р.) і видав збірку почасті дуже дотепних, пройнятих живим гумором оповідань «Короткі історії» (1940 р.).

Під час Другої світової війни Юрій Яновський був редактором журналу «Українська література» і військовим кореспондентом, в 1945 р. – кореспондентом на Нюрнберзькому процесі.

Книжка «Київські оповідання» (1948 р.) відзначена Державною премією СРСР.

Найвизначнішим твором Яновського повоєнного часу став роман «Жива вода» (1947 р.), в якому письменник втілює ідею невмирущості нації, відроджуваної після воєнної катастрофи.

16 лютого 1954 року відбувається прем'єра п'єси Яновського «Дочка прокурора».

Помер Юрій Яновський 25 лютого 1954 року. Похований на Байковому цвинтарі.

Спадщина письменника здобула широке визнання читачів. Двічі виходили його твори п'ятитомними виданнями. Кращі з них перекладені багатьма мовами, опубліковані в Болгарії, НДР, Польщі, Угорщині, Чехословаччині, Австрії, Італії, Франції.

Твори

Яновський Ю. Вершники / Ю. Яновський // Українська література. Стислий виклад змісту всіх творів за новою шкільною програмою. 10-11 кл. / автори-упорядники Ю. Башкірова та ін. – Харків: Веста:Ранок, 2007. – С. 311-316. – (Дайджест).

Яновський Ю. Вершники: Роман (скорочено) / Ю. Яновський // Українська література. 11 клас: Хрестоматія / упорядники О. І. Борзенко, М. П. Сподарець. – 3-тє вид., перероб. і доп. – Харків: Веста:Ранок, 2008. – С. 155-190.

Яновський Ю. Твори / Ю. Яновський // Українська мала проза ХХ століття: Антологія / упоряд. В. Агеєва. – К.: Факт, 2007. – С. 773-781.

Яновський Ю. Чотири шаблі: Роман (уривки) / Ю. Яновський // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст.: У 4-х кн. Кн. 2 / упоряд. В. Яременко. – К.: Аконіт, 2001. – С. 395-417.

Яновський Ю. Чотири шаблі: Роман (уривки з першої часті) / Ю. Яновський // Ю. Лавриненко. Розстріляне відродження: Антологія 1917-1933: Поезія – проза – драма – есей / підгот. тексту, фахове редагування і передм. проф. М. К. Наєнка. – К.: Просвіта, 2001. – С. 484-510.

Яновський Ю. Чотири шаблі: Перша пісня; Вершники / Ю. Яновський // Українська література: Хрестоматія для 11 кл. серед. навч. закладів / упоряд. Р. В. Мовчан, Ю. І. Ковалів. – Київ; Ірпінь: ВТФ «Перун», 1999. – С. 174-198.

Яновський Ю. Чотири шаблі: Роман (уривки з першої частини). Присвята. Епіграфи з роману «Чотири шаблі» / Ю. Яновський // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст.: В 3-х кн. – Кн. 2. – К.: Рось, 1994. – С. 402-433.

Яновський Ю. Чотири шаблі; Вершники: Уривки з романів / Ю. Яновський // Живиця: Хрестоматія укр. літ. ХХ ст.: У 2 кн. – Кн. 1 / за ред. М. М. Конончука; Упоряд. М. М. Конончук, Н. І. Бондар, Т. І. Конончук. – К.: Твім інтер, 1998. – С. 656-683.

Про життя і творчість

Андрусенко В. П. Ю. И. Яновский Роман «Всадники» / В.П. Андрусенко, Л.С. Загребельная, Е. В. Козырь, Л. П. Петрова // 50 знаменитых украинских книг. – Харьков: Фолио, 2004. – С. 283-291.

Бажан М. Майстер залізної троянди: Про Юрія Яновського (скорочено) / М. Бажан // Українська література. 11 клас: Хрестоматія / упорядники О. Борзенко, М. Сподарець. – 3-тє вид., перероб. і доп. – Харків: Веста:Ранок, 2008. – С. 190-193.

Бернадська Н. Новаторський характер роману Юрія Яновського «Майстер корабля» / Н. Бернадська, С. Задорожна // Українська література. – К.: Феміна, 1995. – С. 98-100. – (Старшокласникам і абітурієнтам).

Бернадська Н. Юрій Яновський: Основні віхи життя і творчості. «Вершники». «Майстер корабля» / Н. Бернадська // Українська література ХХ століття: Довідник. – К.: Знання-Прес, 2007. – С. 76-85.

Брюховецька Л. Мистецтво високої напруги. Юрій Яновський і кіно / Л. Брюховецька // Літературна Україна. – 2019. – 28 вересня. – С. 21.

Гончар О. Блакитні вежі Яновського: Про Юрія Яновського (скорочено) / Олесь Гончар // Українська література. 11 клас: Хрестоматія / упорядники О. Борзенко, М. Сподарець. – 3-тє вид., перероб. і доп. – Харків: Веста: Ранок, 2008. – С. 193-194.

Гончар О. Зі степів, де лютували шаблі: Ю. Яновський / О. Гончар // Чим живемо: На шляхах до українського Відродження. – К.: Рад. письменник, 1991. – С. 148-149.

Грибіниченко Т. О. Трагедія братів Половців: За романом Юрія Яновського «Вершники» / Т. О. Грибіниченко, Г. О. Козачук // Вчимося писати твір з української літератури: 8-11 класи. – К.: Либідь, 2000. – С. 170-172.

Гриневич В. Зачарований вершник: До 120-річчя з дня народження Юрія Яновського / Віктор Гриневич // Голос України. – 2022. – 27 серпня. – С. 10.

Дорош Є. «Я був би непоганим інженером»: До 115-річчя з дня народження Юрія Яновського / Є. Дорош // Пенсійний кур'єр. – 2017. – 25 серпня. – С. 11.

Жигун С. Мовна гра як стилетвірний чинник у творчості Юрія Яновського / С. Жигун // Дивослово. – 2010. – № 10. – С. 47-49.

Зуб І.В. Яновський Юрій / І. В. Зуб // Живиця: Хрестоматія укр. літ. ХХ ст.: У 2 кн. – Кн. 1 / за ред. М. М. Конончука; упоряд. М. М. Конончук, Н. І. Бондар, Т. І. Конончук. – К.: Твім інтер, 1998. – С. 651-655.

Костюк Г. Лицар культури нації: Юрій Яновський / Г. Костюк // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст.: В 3-х кн. – К.: Рось, 1994. – С. 433-443.

Костюк Г. Лицар культури нації: Юрій Яновський / Г. Костюк // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст.: В 4-х кн. – Кн. 3. – К.: Аконті, 2001. – С. 629-636.

Лавриненко Ю. Юрій Яновський / Юрій Лавриненко // Розстріляне відродження: Антологія 1917-1933: Поезія – проза – драма – есей / підгот. тексту, фахове редагування і передм. проф. М. К. Наєнка.- К.: Просвіта, 2001. – С. 474-483.

Наєнко М. Життя летить уперед: Юрій Яновський / М. Наєнко // Одержимість: Критичні розвідки, портрети, відгуки. – К.: Освіта, 1990. – С. 72-80.

Наєнко М. Юрій Яновський / М. Наєнко // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст.: В 3-х кн. – К.: Рось, 1994. – С. 395-401.

Нечволод Л. І. Юрій Іванович Яновський / Л. І. Нечволод // Українська література: Літературознавчий словник. – Харків: ФОП Співак В. Л., 2001. – С. 330-334. – (Серія «Схеми і таблиці»).

Оліфіренко С. М. Яновський Юрій / С. М. Оліфіренко, В. В. Оліфіренко, Л. В. Оліфіренко // Універсальний літературний словник-довідник. – Донецьк: ТОВ ВКФ «БАО», 2008. – С. 410-411.

Осипчук Н. Проблема розпаду роду, родини, як трагедія народу: Урок в 11 класі за новелою Ю. Яновського «Подвійне коло» / Н. Осипчук // Дивослово. – 2017. – № 11. – С. 8-11.

Панченко В. Фрески революції: Роман Юрія Яновського «Вершники» / В. Панченко //... І вічна таїна слова: Аналіз великого епічного твору: Посібник для вчителя / В. Марко, Г. Клочек, В. Панченко та ін. – К.: Рад. школа, 1990. – С. 62-93.

Панченко В. Юрій Яновський / В. Панченко // Українська мала проза ХХ століття: Антологія / упоряд. В. Агеєва. – К.: Факт, 2007. – С. 769-772.

Плачинда С. П. Юрій Яновський: Біографічний роман / Сер. худож. оформл. В. І. Глазунова. – К.: Молодь, 1986. – 256 с.: фотоіл. – (Б-ка юношества). – (Уславлені імена; Вип. 67).

Рудницька О. Соцреалістичний канон і новаторський естетичний пошук у романі Юрія Яновського «Вершники» // Дивослово. – 2011. – № 5. – С. 55-59.

Солод Ю. Жанрова своєрідність роману «Вершники» Юрія Яновського / Ю. Солод // Українська література: Конспект. – К.: Козаки, 1996. – С. 242-246.

Цимбалюк . Юрій Яновський / В. Цимбалюк // Учнівський твір у середній школі: Книжка для вчителя. – К.: Освіта, 1997. – С. 146-152.

Яновський Юрій // Історія української літератури ХХ століття. У 2-х кн. – Кн. 2. Ч. 1: 1940-ві-1950-ті роки: Навч. посібн. / за ред. В. Г. Дончика. – К.: Либідь, 1994. – С. 171-183.

Яновський Юрій // Українська література. 11 клас: Хрестоматія / упорядники О. І. Борзенко, М. П. Сподарець. – 3-тє вид., перероб. і доп. – Харків: Веста:Ранок, 2008. – С. 153-155.

Яновський Юрій // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст.: У 4-х кн. Кн. 2 / упоряд. В. Яременко. – К.: Аконті, 2001. – С. 394.

Яновський Юрій // Українські письменники: Довідник. – К.: Велес, 2013. – С. 291-295.

Яновський Юрій // Усі українські письменники / Упорядники Ю. І. Хізова, В. В. Щеголева. – Харків: Торсінг плюс, 2008. – С. 351-355.

Яновський Юрій Іванович // Усі цитати до творів з української літератури. 5-12 класи / укладач Н. В. Курганова. – Харків: Торсінг плюс, 2006. – С. 245-249.

Яновський Юрій. «Тамар, світ Юрівно!» // Любов славетних письменників у листах і в житті: Збірник художньо-документальних нарисів / Автор-упорядник В. Кирилюк. – К.: Криниця, 2008. – С. 156-171. – (Серія «Серця скоряються коханню»).

Інтернет-ресурси

Яновський Юрій [Електронний ресурс]. Вікіпедія: Вільна енцикл. – Електр. дані. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%AF%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D0%AE%D1%80%D1%96%D0%B9_%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87. – Назва з екрану. – Дата останньої правки 25.05.2022. – (Дата звернення 05.08.2022).

Яновський Юрій – біографія [Електронний ресурс] // УкрЛіб: Бібліотека Української Літератури. – Електр. дані – Режим доступу: <https://www.ukrlib.com.ua/bio/printit.php?tid=1719>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 05.08.2022).

Яновський Юрій – біографія [Електронний ресурс] – Електр. дані – Режим доступу: <https://vufku.org/names/iurij-ianovskij/>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 05.08.2022).

Яновський Юрій – біографія – біографія [Електронний ресурс] // Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». – Електр. дані – Режим доступу: <https://kpi.ua/yanovsky-about>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 05.08.2022).

Майстер корабля – Юрій Іванович Яновський – біографія [Електронний ресурс]. – Електр. дані – Режим доступу: <https://ukr.school-essay.ru/majster-korablya-yurij-ivanovich-yanovskij/>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 05.08.2022).

Юрій Яновський – неоромантик, розчавлений радянською кирзою [Електронний ресурс] // . – Електр. дані – Режим доступу: <https://uain.press/blogs/1326153-1326153>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 05.08.2022).

– біографія [Електронний ресурс] // . – Електр. дані – Режим доступу: – Назва з екрану. – (Дата звернення 05.08.2022).

– біографія [Електронний ресурс] // . – Електр. дані – Режим доступу: – Назва з екрану. – (Дата звернення 05.08.2022).

– біографія [Електронний ресурс] // . – Електр. дані – Режим доступу: – Назва з екрану. – (Дата звернення 05.08.2022).

– біографія [Електронний ресурс] // УкрЛіб: Бібліотека Української Літератури. – Електр. дані – Режим доступу: – Назва з екрану. – (Дата звернення 20.06.2022).

Зміст

Біографія Ю. Яновського.....	3
Творча спадщина.....	5
Про життя і творчість.....	6
Інтернет-ресурси.....	10